

Lokalvalgsprogram 2023-2027

Trondheim Venstre

Første Utkast

VENSTRE

Innhold

Kapittel 1	Kapittel 6	
Byutvikling og miljø	4 Næring og arbeidsliv	19
Menneskevennlig byutvikling	4 Innovasjon og entreprenørskap	19
En by for alle - sosial boligpolitikk	6 Gründere og småbedrifter	20
	Studiebyen	20
Kapittel 2	Kommunen som arbeidsplass	21
Transport og samferdsel	7	
Framtidas trafikkløsninger	8 Kapittel 7	
Sykelbyen Trondheim	8 Velferd, sosial og mangfold	23
	Mer til dem som trenger det mest	23
Kapittel 3	Mennesker med nedsatt funksjonsevne	24
Lokal rusreform	9	
	Hjemløse tilreisende, flyktninger og asylsøkere	25
Kapittel 4	10 Mangfoldig by	26
Utdanning og oppvekst	10 Trygt natteliv	27
Nærmiljø	10	
Barnehage	11 Kapittel 8	
Skole	12 Helse	28
Skolefritidsordningen (SFO)	13 En trygg alderdom i gode fellesskap	28
Helsestasjoner	14 Kvalitet og samhandling i helsesektoren	29
Styrk barnevernet	Psykisk helse	30
Kapittel 5	15 Vold og overgrep i nære relasjoner	31
Kultur, idrett og samfunn	15 Akutte helsetjenester	32
Kulturbyen Trondheim	16	
Kulturtilbud for barn og unge	17 Kapittel 9	
Inkluderende idrettsliv	18 Lokaldemokrati og styring	33
Urbant friluftsliv	Imøtekommende byråkrati	34

1 En grønn og levende kunnskapsby

2 Venstre er Norges sosialliberale parti. Vårt mål er et varmere og rausere samfunn
3 der alle er frie og ingen faller utenfor. Venstres utgangspunkt er at individ og
4 samfunn gjensidig avhenger av hverandre. En politikk som ensidig tar hensyn til
5 fellesskapet, undergraver individets muligheter til selvtillit og til å skape
6 verdier for seg selv og samfunnet rundt. Samtidig kan ikke individet ses løsrevet
7 fra samfunnet. Fellesskapet må legge til rette for at enkeltmennesker skal trosse
8 sosiale og økonomiske hindre for å få utløp for sitt potensial og sine evner.

9
10 Vi som lever i dag har et ansvar for ikke å leve på bekostning av framtidige
11 generasjoner. Dette er kjernen i vår miljøpolitikk. Venstre vil arbeide for at vi gjør
12 det så lett, billig og attraktivt som mulig å leve miljøvennlig i Trondheim. Vi er
13 pådrivere for ei byutvikling som reduserer behovet for transport. Vi vil gjøre det
14 mer attraktivt å bo bymessig ved å stille strengere estetiske krav til det som
15 bygges, og at vi skaper gode bymiljø som det er trivelig å bo og oppholde seg i.
16 Et stadig bedre og billigere kollektivtilbud er nøkkelen for å redusere behovet for
17 bil mellom bydelene. Vi vil at byen skal vokse ved å bygge tett, vakkert og
18 bymessig, uten mer nedbygging av natur og dyrkamark. Vi ønsker samtidig at
19 Trondheim bygges på en måte som respekterer eksisterende bomiljø og byens
20 fantastiske topografi - utsynet over byen og fjorden. Venstre sier derfor nei til
21 høyhus.

22
23 Selv om vi i dag langt på vei har lyktes i å skape et samfunn for alle, er det fortsatt
24 noen som faller igjennom fordi de har et utgangspunkt som er dårligere enn
25 andres. Venstres holdning er at friheten skal gjelde for alle. Der hvor den ikke
26 blomstrer av seg selv, er det fellesskapets oppgave å dyrke den fram.

27

28 **Våre hovedsaker 2023-2027:**

- 29
- Garantert barnehageplass ved fylte ett år.
 - Innføre en lokal rusreform i Trondheim.
 - Sørge for at Trondheim utvikles til en vakker og menneskevennlig by med
32 strenge krav til estetikk som tar vare på byens og bydelenes identitet.

33

34 **Kapittel 1 – Byutvikling og miljø**

35 **Et gammelt trøndersk ordtak sier at veggen mot tunet hører gården til, og den**
36 **andre hører bygda til. Trondheim Venstre vil at betydningen av god arkitektur**
37 **tillegges mye større vekt enn i dag. God arkitektur gir gode bymiljø og øker**
38 **trivselen i nærmiljøet. I tillegg gir det en by å være stolt av og som kan vises**
39 **fram til andre.**

40

41 Et levende og trivelig sentrum er viktig, men Trondheim er mer enn Midtbyen. Vi
42 må derfor stille de samme kravene til god arkitektur i bydeler som Flatåsen og
43 Valentinlyst som vi stiller til Bakklandet eller bryggerekka.

44 Selv om det er bred enighet om mange av målene for et klimavennlig, grønt og
45 urbant Trondheim, har vi samtidig arvet en by som gir oss vanskelige dilemmaer.
46 Fortettingspolitikken skaper konflikter i etablerte boligområder, klimamålene nås
47 ikke og matjord bygges ned.

48

49 **Menneskevennlig byutvikling**

50 Gode bymiljø har en tendens til å tape når viktige byutviklingsmål skal nås. Også i
51 Trondheim har hensynet til bydelene ofte måttet vike til fordel for
52 fortettingspolitikk eller hensynet til bussens framkommelighet. Men gode
53 bymiljøer er en helt avgjørende forutsetning for at folk trives i en by.

54

55 Dagens byutviklingspolitikk er dessverre preget av mange dispensasjoner fra
56 gjeldende planverk og føringer. Venstre mener at politikerne må forholde seg til
57 de langsiktige føringene som de selv legger, og ha tillit til fagmyndighetene i
58 byen i mye større grad enn hva tilfellet er i dag. Venstre ønsker en
59 kunnskapsbasert byutvikling, og ikke en by som utvikles som et lappeteppe av
60 enkeltprosjekter. For å oppnå en mer helhetlig byutvikling ønsker vi en mer
61 tilgjengelig planmyndighet og en mer aktiv anvendelse av byarkitektens
62 kompetanse, med kapasitet til å veilede og rådføre gjennom hele planprosessen.

63

64 Den tradisjonelle kvartalsstrukturen, med fire-fem etasjers bygårder og lukkede
65 bakhager, har vist seg å være en god boform for blant annet familier i
66 sentrumsnære strøk. I tillegg er det en arealeffektiv måte å bygge på. Venstre

67 ønsker derfor å legge til rette for at Trondheim i større grad bygger i urbane
68 kvartaler, og sier nei til flere høyhus i Trondheim. Høyhus gir større klimaavtrykk
69 og er mindre arealeffektive enn kvartaler, mindre menneskevennlige, skaper mer
70 vind, bryter med landskapet og kaster mye skygge i en by med lav sol.

71

72 Antall innbyggere i kommunen uten tilgang til egen hage øker raskt. Derfor
73 ønsker vi å bevare Høyskoleparken og å få på plass bydelsparker i alle bydeler; for
74 eksempel store bydelsparker i forbindelse med utbygginga av Nyhavna, Brøset
75 og langs Fredlybekken på Sluppen. Vi ønsker en tilsvarende satsing på offentlige
76 utearealer langs fjorden med for eksempel sjøtrapp og stupetårn ved Ladekaia,
77 Ilsvika og Nyhavna.

78

79 Fortettingspolitikken som har blitt ført de siste mange åra har lagt et tungt press
80 på bydelene og eksisterende småhusbebyggelse. Noen småhusområder har
81 større bevaringsverdi enn andre, men i alle tilfeller er det vanskelig å
82 transformere etablerte boligstrøk med ny type bebyggelse. Venstre ønsker
83 tydeligere føringer på hvor det skal fortettes, og at det fortettes på en måte som
84 både er langsiktig og som tar hensyn til steds karakteren.

85

86 **Venstre vil:**

- 87 • Si nei til mer nedbygging av dyrkajord og markaområder.
- 88 • Sikre at Brattøra, Nyhavna og Sluppen utvikles på en helhetlig og god måte
89 som tar vare på estetikk, mangfold, og eksisterende kulturliv.
- 90 • Støtte opp under NTNUs visjoner om bærekraftig campusutvikling og
91 samlokalisering, samt jobbe for løsninger som bedre ivaretar innbygges,
92 studenters og ansattes interesser.
- 93 • Tilgjengeliggjøre Trondheimsfjorden med flere offentlige funksjoner langs
94 kysten, uten at dette går på bekostning av strandsonen og urørt natur.
- 95 • Bevare nattehimmelen ved å utarbeide en plan for å begrense
96 lysforurensning.
- 97 • Styrke byens historiske preg, blant annet ved å restaurere jugendgårdene i
98 Elgeseter gate og flytte tilbake vertshuset Tavern til sin opprinnelige
99 plassering på Krigsseilerplassen.
- 100 • Styrke Byarkitekten med eget kontor og flere ansatte.

101 **En by for alle – sosial byutvikling**

102 Hvis Trondheim skal være for alle, må det være synlig også i bykjernen og i måten
103 byen utvikles på. Da er det viktig at boliger bygges for alle segment av byens
104 befolkning, og ikke for et lite fåtall. Venstre mener at en urban bystruktur, med
105 vakre bygårder og god tilgang på grønne lunger og rekreasjonsarealer, skal legge
106 til rette for at alle som vil det, skal kunne bo i sentrale strøk av Trondheim. Vi vil at
107 nye boområder åpnes for mennesker med ulik bakgrunn, og på den måten
108 motvirke ensidige bomiljø.

109
110 Flere sentrumsnære bydeler er under sterkt press på grunn av hyblifisering og
111 betydelig verdistigning som tvinger barnefamiliene ut av sentrum. Mange tiltak
112 kan settes inn for å hindre økt hyblifisering og sikre en variert
113 befolkningssammensetning, som er helt avgjørende for en levende by. I flere
114 sentrale bydeler er Trondheim kommune fortsatt største eier av utleieboliger, og
115 vi bør ta i bruk de virkemidlene vi allerede har for å bidra til befolkningsvariasjon.
116

117 Venstre vil at kommunen skal bruke dette eierskapet aktivt for å motvirke
118 hyblifisering og sikre en mangfoldig beboersammensetning i bydelene. En tredje
119 boligsektor vil neppe utgjøre et betydelig alternativ til boligmarkedet med det
120 første målt i størrelse, men vil allikevel kunne ha stor betydning for
121 bymangfoldet, både sosioøkonomisk og kulturelt. Venstre vil arbeide for at de
122 juridiske rammene rundt Boligstiftelsen i Trondheim ikke forringes på en slik
123 måte at det svekker mulighetene for en tredje boligsektor i Trondheim. Venstre
124 vil at sosialboliger skal spres slik at vi unngår overrepresentasjon i enkelte
125 sentrale bydeler.

126

127 **Venstre vil:**

- 128 • Bruke det kommunale eierskapet for å sikre beboermangfold i bydelene.
- 129 • Sikre og videreutvikle det byøkologiske prosjektet på Svartlamon.
- 130 • Legge til rette for å prøve alternative boformer i Trondheim, gjerne i
131 samarbeid med NTNU og SINTEF.

132

133 **Kapittel 2 – Transport og samferdsel**

134 **Venstre er stolte over å ha vært initiativtaker til og pådriver for Miljøpakken.**
135 **Gjennom denne avtalen har vi fått gjennomslag for en rekke tiltak som skal**
136 **styrke kollektivtilbudet, redusere biltrafikken og bygge ut nye gang- og**
137 **sykkelveier. Vi skal fortsette å kjempe for dette, fordi Venstre vil gjøre det**
138 **enkelt å ta de valgene som er best for natur, miljø og klima**

139

140 **Framtidas trafikk løsninger**

141 Vi ønsker å frigjøre plass til et utvidet gågatenett i Midtbyen, for eksempel ved å
142 flytte parkering og varelevering under bakken. Vi vil redusere bilbruk gjennom
143 sentrum ved å bygge ut gode knutepunkt og parkeringsmuligheter i enden av
144 innfartsårene. Fullføring av ringveien rundt Midtbyen vil redusere
145 gjennomgangstrafikken ytterligere. Venstre ønsker å følge EU ved å innføre 30-
146 sone i bykjernen, for å redusere støy og øke trivselen i sentrum.

147

148 Konkurransedyktig kollektivtrafikk skal ikke stå i kø. Vi ønsker derfor å styrke
149 bussens framkommelighet ved å bygge ut flere miljøgater og fjerne utpekte
150 flaskehalser i kollektivtraséene. Ved behov ønsker vi å begrense den generelle
151 tilgangen til kollektivfelt i rushtida.

152

153 En sterk befolkningsvekst og et strengt nullvekstmål for biltrafikken vil på sikt
154 sprengte kapasiteten til dagens kollektivsystem. God planlegging av store
155 kollektivprosjekter tar tid. Derfor ønsker Venstre å sette i gang ny utredning av
156 bybane i Trondheim.

157

158 Det må bli enklere å dele bil, noe kommunen kan tilrettelegge for ved å innføre
159 gratis parkering i bilkollektiv, øremerke et gitt antall parkeringsplasser til
160 bildeling og bygge ut elbillading på flere offentlige parkeringsplasser. Ved store
161 utbyggingsprosjekter ønsker vi også å se på muligheten til å redusere
162 parkeringskrav og kompensere dette med pålegg om bildelingstjenester.

163

164 Venstre vil at fylkesveiene som i dag går inn til sentrum overføres fra fylket til
165 kommunen. Kommunen bør ha det overordnede og helhetlige ansvaret for

166 kompleks byutvikling, og flere aktører har vist at det ofte oppstår konflikter,
167 handlingslammelse og halvdårlige løsninger. Venstre skal også jobbe for høyere
168 prioritering av E6-tunnel på Sluppen og dobbeltspor til Ranheim/Hommelvik i
169 Nasjonal Transportplan.

170

171 Venstre mener at ny godsterminal på Heggstadmoen er det eneste realistiske
172 alternativet for å frigjøre Brattøra til byutvikling. Vi ønsker derfor å gå videre med
173 en løsning som tar utgangspunkt i Jernbanedirektoratets utredning (2020).

174

175 **Venstre vil:**

- 176 • Igangsette ny utredning av bybane i Trondheim.
- 177 • Jobbe for høyere prioritering av E6-tunnel på Sluppen og dobbeltspor til
178 Ranheim/Hommelvik i Nasjonal Transportplan.
- 179 • Overføre de største fylkesveiene til kommunen.
- 180 • Innføre 30-sone i bykjernen for å redusere støy og øke trivselen i sentrum.

181

182 Sykkelpybyen Trondheim

183 Sykkelpybyen i Trondheim blir stadig bedre, men så lenge sykkelveiene ligger
184 isolert fra hverandre, slik at syklister må ferdes dels på sykkelvei, dels på fortau og
185 dels i bilveien, har vi ikke grunnlag for å skape en god sykkelkultur i Trondheim.
186 Det er først med et sammenhengende nett av sykkelveier at sykkelbilen blir et
187 fullgodt alternativ til bil og buss i byen. Klare regler og hensyn til hverandre er
188 noe en kan ta når mulighetene er forutsigbare og folk vet hva de skal forholde seg
189 til.

190

191 Venstre ønsker derfor en fortdgang i arbeidet for å skille mellom gående og
192 syklister, spesielt i Midtbyen. I mange tilfeller er uenighet mellom
193 fylkeskommunen, Vegvesenet og kommunen årsak til at vi ikke oppnår
194 sammenhengende sykkelbøsninger over veikryss og liknende. Også derfor ønsker
195 Venstre at fylkesveiene skal bli kommunale veier.

196

197 **Kapittel 3 – Lokal rusreform**

198 **Venstre jobber for at skadeforebygging og livskvalitet skal bli normen i**
199 **ruspolitikken, både lokalt og nasjonalt. Rusbrukere skal møtes med hjelp, ikke**
200 **straff. Rusproblemer kan ikke forebygges med skremsler og nullvisjoner som**
201 **fører til mistillit, dårligere psykisk helse, og farlige rusvaner hos brukerne.**
202

203 Vi ønsker å sikre god ivaretagelse av og støtte til både pårørende og rusbrukere.
204 Dette ønsker vi å gjennomføre gjennom iverksettelsen av en god og fullverdig
205 lokal rusreform. Her vil vi også initiere en prøveordning med gratis anonym
206 rustesting for brukere og få til et prøveprosjekt med heroinassistert behandling
207 som en del av et utvidet tilbud om legemiddelassistert behandling.
208

209 Videre vil Venstre jobbe for økt kompetanse om rus i helsesektoren, og bedre
210 oppfølging av pasienter gjennom en sammenhengende behandlingsskjede fra
211 akuttavrusning til rehabilitering, samt sørge for tettere oppfølging av pasienter
212 etter avrusning. Vi vil også prioritere tidlig innsats for å forebygge avhengighet
213 og sørge for at det opprettes brukerrum.
214

215 Utenom dette ønsker vi å utfase bruken av hospits der dette ikke er anbefalt,
216 samt styrke og videreføre helse- og overdoseteamet i Kjøpmannsgata, samt
217 videreføre lavterskeltilbudet Gryta.
218

219 **Venstre vil:**

- 220 • Sørge for gjennomføring av en god og helhetlig lokal rusreform.
- 221 • Opprette brukerrum og en prøveordning med anonym rustesting.
- 222 • Søke om et utvidet medikamenttilbud for LAR-pasienter.
- 223 • Iverksette et prøveprosjekt med heroinassistert behandling.
- 224 • Øke helsetjenestens og fastlegekontorenes kompetanse om rus.

225

226 **Kapittel 4 – Utdanning og oppvekst**

227 **Nærmiljø**

228 **En viktig del av oppveksten til alle barn er nærmiljøene rundt hjem og skole. En**
229 **god oppvekst varer livet ut, men det kan også en dårlig gjøre. Venstre vil derfor**
230 **styrke arbeidet med gode nærområder over hele byen.**

231

232 Barn har behov for trygge omgivelser. Trygge og gode skoleveier er viktig for at
233 flere elever kan sykle og gå til og fra skolen, og det er viktig å ta vare på de lokale
234 grøntområdene og parkene i Trondheim for å sikre områder til lek og
235 uteaktiviteter. For å øke trivselen, er det også sentralt at vi sørger for flere
236 møteplasser og fritidstilbud i bydelene, være seg frivillig eller kommunalt drevet.

237

238 **Venstre vil:**

- 239 • Etablere flere lekeplasser og andre uteaktiviteter for barn og ungdom.
- 240 • At alle barn og unge skal ha tilbud om lavterskel møteplasser og
241 fritidstilbud.
- 242 • Øke midlene til svømmeopplæring i skolen og få på plass flere
243 opplæringsbasseng i bydelene.
- 244 • Styrke oppsøkende tjenester/utekontakt i bydelene, for eksempel
245 natteravnene.

246 **Barnehage**

247 **Trondheim har et variert og godt barnehagetilbud. Barnehagen skal være en**
248 **trygg og god arena for kreativ utfoldelse, lek og samspill til barnets beste.**

249 **Venstre ønsker derfor størst mulig variasjon og valgfrihet for familiene.**

250

251 Venstre ønsker å innføre garantert barnehageplass for alle barn fra de fyller ett år.
252 For å sikre mangfoldet, ønsker Venstre å utvide og videreutvikle valgfriheten i
253 barnehagetilbudet. Ulike tilbud som blant annet friluftsbarnehager,
254 idrettsbarnehager og musikkbarnehager gir barn og foreldre valgfrihet., Vi vil
255 også sørge for at alle barnehager stiller med like vilkår, enten de er privat, ideelt,
256 eller kommunalt drevet. Vi vil arbeide for at alle skal ha rett til barnehageplass i
257 nærmiljøet.

258 **Venstre vil:**

- 259 • Innføre barnehagegaranti fra fylte ett år.
- 260 • Sikre mangfold og valgfrihet i barnehagene med flere tilbud som musikk-,
261 friluft-, og idrettsbarnehager og liknende.
- 262 • Ha like vilkår for offentlige, ideelle og private barnehager.
- 263 • Gi familier større valgfrihet på ferieuttak ved å sette grense på maksimalt
264 to uker feriestengte barnehager.

265 **Skole**

266 **Venstre vil jobbe for at de mest sårbare barna skal få kompetent hjelp. Derfor er**
267 **Venstre for tverrfaglig samarbeid, og vi ønsker flere yrkesgrupper inn i skolen**
268 **for å hjelpe elevene og avlaste lærerne. Venstre mener en sterk offentlig skole**
269 **for alle er grunnleggende, men vi er også positive til private skoler som tilbyr**
270 **alternative pedagogiske program.**

271

272 Barn og ungdom som har faglige eller sosiale utfordringer må få hjelp tidlig. Det
273 er viktig at barn som har krav på spesialundervisning får det de har krav på, og vi
274 trenger en god integrering av folkehelse og livsmestring i skolen. For å få til det
275 må skolene ha nok kvalifiserte ansatte, og derfor vil Venstre gi mer penger til
276 spesialundervisning i skolen.

277

278 En god og tilgjengelig skolehelsetjeneste er viktig i elevenes hverdag. Vi vil
279 styrke skolehelsetjenesten og gjøre den mer tilgjengelig, blant annet ved å få på
280 plass flere helsesykepleiere. Vi vil også redusere bruken av midlertidige
281 læringsareal grunnet utbyggingstempoet, og heller satse på å øke kapasiteten på
282 skolene, samt forebygge frafallet i skolene ved å aktivt arbeide for å øke elevenes
283 motivasjon i skolen.

284

285 Skolens kvalitet er viktig for Venstre, og vi ønsker derfor å øke lærernes
286 kompetanse ved å legge til rette for videre- og etterutdanning for de som ønsker
287 det. Det er også viktig at læremidlene er gode og oppdaterte, og Venstre vil
288 derfor jobbe for økt kvalitet på læremateriell, være seg digitalt eller fysisk.

289

290 **Venstre vil:**

- 291 • Redusere bruk av midlertidige læringsareal.
- 292 • Satse på tettere samarbeid med arbeids- og næringsliv for å gjøre
293 opplæringa mer arbeidslivsrelevant.
- 294 • Forebygge frafall i videregående skole ved å aktivt jobbe for tidlig
295 oppfølging av elever som trenger dette
- 296 • Sikre at elever i grunnskolen har tilgang på oppdaterte læremidler.
- 297 • Legge til rette for etter- og videreutdanning uansett hvilket fag man
298 underviser i.

299 **Skolefritidsordning (SFO)**

300 **Trondheim Venstre ønsker å prioritere kvalitet og innhold i SFO. Derfor er det**
301 **viktig at SFO fanger opp barns behov for frilek, fysisk aktivitet, og hjelp til**
302 **lekser. Venstre ønsker å knytte SFO sterkere sammen med skole- og**
303 **aktivitetsbaserte organisasjoner for å fremme kvaliteten.**

304
305 SFO skal stimulere til både lek og læring. Dette ønsker Venstre å sikre gjennom et
306 godt tilbud med kompetente voksne. Vi ønsker også mangfold og voksentetthet
307 blant de ansatte, og ønsker at SFO på alle skoler skal ha gode muligheter til å tilby
308 pedagogisk og god leksehjelp. Videre mener vi det er viktig å videreutvikle
309 samarbeidet med frivillige aktører som kulturskolen og idrettslag, og vi ønsker at
310 kommunen skal være med å tilby gratis sommeraktiviteter for alle barn.

311

312 **Venstre vil:**

- 313 • At barn med deltids plass skal få være på SFO hver dag i ferier.
- 314 • At kommunen skal tilby gratis sommeraktiviteter for alle barn.
- 315 • Oppfordre til bedre samarbeid mellom skolene og frivillige organisasjoner
316 som kulturskolen og idrettslag for å tilby varierte tilbud i SFO-tiden.

317

318 **Helsestasjoner**

319 **Trondheim Venstre vil styrke helsestasjonene og skolehelsetjenesten i alle** 320 **bydelene.**

321

322 I dag er det ikke nok jordmødre i Trondheim til å følge opp under svangerskapet
323 eller til å komme på hjemmebesøk etterpå. Venstre vil styrke helsestasjonene og
324 sikre at alle gravide har tilstrekkelig tilgang på oppfølging fra jordmor i
325 svangerskapet og i barseltiden, og ønsker derfor flere jordmødre i Trondheim.

326

327 Venstre ønsker også at alle barn skal få den oppfølginga de har krav på av
328 helsesykepleier i spedbarns- og småbarnsfasen, og at alle skolebarn skal ha
329 tilgang på helsesykepleier på skolen hver dag. Vi mener også det er viktig at alle
330 skal få kunne møtes av noen de er komfortable med å møtes med. Det er i dag for
331 få menn blant helsesykepleierne, og dette bidrar til å sette opp en barriere for
332 gutter som ønsker å snakke om sine vansker med andre gutter. Derfor mener
333 Venstre det er viktig å øke rekrutteringen av menn som helsesykepleiere, både på
334 helsestasjonene og på skolene, blant annet gjennom økt promotering av, og
335 samarbeid med, Menn i Helse.

336

337 **Venstre vil:**

- 338 • Sikre flere jordmødre i Trondheim.
- 339 • At alle skolebarn skal ha tilgang på helsesykepleier i skolen.
- 340 • Øke rekrutteringen av menn som helsesykepleiere.

341

342 **Styrk barnevernet**

343 **Barns beste skal alltid settes først. Vi trenger et barnevern med nok ressurser til**
344 **å ta vare på de mest sårbare barna og styrke det forebyggende arbeidet.**

345
346 Samhandlingskompetansen mot andre miljøer som jobber med barn og unges
347 psykiske helse må forbedres. Dette vil vi gjennomføre ved å øke barnevernets
348 kompetansenivå, og legge til rette for at barnevernet i større grad kan åpne
349 taushetsplikt og inngå dialog med andre helseenheter som er tilknyttet familien
350 (slik som rus, psykiatri, helsesykepleier). Vi vil også legge til rette for at skoler,
351 andre kommunale tjenester og politi samarbeider om nødvendige tiltak. Det må
352 samarbeides godt på tvers av kommunene for å sikre gode tilbud.

353
354 Venstre ønsker også at det gjennomføres brukerundersøkelser for ettervernet,
355 og at en i større grad tar i bruk barnas stemmer, samt etablere et brukerråd for
356 barneverntjenesten for å sikre god kvalitet. Her må også barnevernets
357 internkontroll og tilsynsfunksjon styrkes.

358

359 **Venstre vil:**

- 360 • Øke barnevernets ressurser og kompetansenivå, og redusere byråkratiet i
361 barnevernet ved å legge hele barneverntjenesten under kommunen.
- 362 • Sørge for at barn har én kontaktperson å forholde seg til, og ha en ansatt
363 som er barnevernskontakt på alle skoler.
- 364 • Se på løsninger som kan rekruttere flere fosterfamilier og tilsynsførere,
365 samt sørge for at det gis bedre oppfølging av ungdom i aldersgruppen 18
366 til 23 år.
- 367 • Styrke Barne- og familietjenestens rolle som byomfattende kompetanse-
368 og ressurscenter for barneverntjenesten.
- 369 • Redusere terskelen for bekymringsmeldinger til barnevernet, med særlig
370 innsats rettet mot barnehager og helsestasjoner.
- 371 • Øke tilliten til barnevernet, også i minoritetsbefolkningen, ved å blant
372 annet rekruttere flere med minoritetsbakgrunn inn i barnevernet.
- 373 • Ha likestilling i barnefordelingssaker, hvor barnets beste legges til grunn.

374

375 **Kapittel 5 – Kultur, idrett og samfunn**

376 **Kulturlivet er byens speil. I det ser byen hvem den er, og hvordan den kan vise**
377 **seg fram for andre. Et rikt kulturliv er en nøkkel for å vise verden at Trondheim er**
378 **en attraktiv og levende by.**

379

380 Trondheim er rik på historie og tradisjoner, og Venstre ønsker en levende
381 kulturby for å gjenspeile dette. Kultur og idrett har egenverdi og bygger identitet,
382 dannelse og fellesskap. Kommunen skal være en støttespiller for kulturlivet,
383 frivilligheten og idretten slik at alle har muligheten til å delta.

384

385 **Kulturbyen Trondheim**

386 Bykulturen skal gjenspeile samfunnets mangfold, den individuelle skapertrangen
387 og enkeltmenneskets behov for utfoldelse. For Venstre er det derfor avgjørende
388 at byens kulturliv er så variert at alle innbyggere kan finne sitt eget kulturelle
389 uttrykk, om det nå er som bruker eller som aktiv kulturutøver. Her ligger det ei
390 stor utfordring, for Trondheim er akkurat så stor at det er et naturlig krav også
391 med forholdsvis smale kulturtilbud. Samtidig er Trondheim for liten til at slike
392 kulturtilbud alltid overlever ved egen hjelp.

393

394 Venstre vil at det skal bli enklere og tryggere å satse på kultur og idrett, og mener
395 det er sentralt at vi oppnår både topp og bredde. Derfor ønsker vi sterke
396 kulturinstitusjoner som gjør at Trondheim kan fortsette å markere seg som
397 kultur- og festivalby. Vi vil lytte til kulturaktørene først i saker som angår dem, og
398 inkludere interesseorganisasjonene i planleggingsfasene av nye skoler og
399 kulturanlegg. Vi ønsker også å i større grad legge til rette for kulturaktører i
400 midlertidig tomme kommunale bygg, og styrke tilskuddsordninger slik at
401 kommunen oppleves som en trygg og forutsigbar partner for kultursektoren.

402

403 Biblioteket er en grunnpilar i kulturpolitikken. Venstre har derfor alltid prioritert
404 biblioteket i budsjettsammenheng. Vi foreslo og fikk flertall for søndagsåpne
405 bibliotek, og ønsker at biblioteket fortsatt skal være et levende og flerkulturelt
406 brukshus. Det er viktig at slike tilbud finnes i bydelene, slik at ikke alle behøver å

407 reise til sentrum. Når Trondheim nå skal utvikle egne bydelssentra, vil
408 bydelsbibliotekene spille en viktig rolle.

409

410 Religionsutøvelse tilhører kulturlivet. Livssyn og religion er viktig for menneskers
411 identitet, og noe hvert menneske må velge på fritt grunnlag. Kirkene er viktige
412 kulturformidlere, og må sikres drift gjennom Kirkelig fellesråd. Trondheim
413 Venstre ønsker å arbeide for at Trondheim styrker sin posisjon som pilegrimsby
414 og som Norges kirkelige hovedstad.

415

416 Venstre tok initiativ til den nasjonale gaveforsterkningsordningen, som skulle
417 gjøre det mer attraktivt for private å støtte kulturlivet økonomisk. Vi mener det er
418 uheldig at den nå blir avviklet, og vil erstatte den nasjonale ordningen med en
419 lokal. Det er viktig å få private aktører til å bidra mer attraktivt til kulturlivet i
420 Trondheim.

421

422 Samisk kultur og språk er viktige deler av vår felles kulturhistorie. Derfor ønsker
423 Venstre å legge til rette for samisk kultur- og språkutøvelse med særlig vekt på å
424 styrke sørsamisk i Tråante - Trondheim. Dette ønsker vi å gjøre ved å blant annet
425 støtte opp om den samiske avdelinga ved Ferista barnehage, arbeide for et fast
426 samisk tilholdssted, og for at det flagges med samisk flagg på alle kommunale
427 flaggstenger 6. februar og 29. november.

428

429 **Venstre vil:**

- 430 • Prioritere Trondheim folkebibliotek i budsjettene, og bidra aktivt til at
431 bydelsbiblioteker blir en viktig del av utviklinga av de nye bydelssentrene.
- 432 • Styrke tilskuddsordningene til kultursektoren.
- 433 • Bidra til realisering av den beste løsningen for et nytt kunst- og
434 designmuseum.

435 **Kulturtilbud for barn og unge**

436 Venstre mener et godt og velfungerende kulturtilbud er viktig for at barn og unge
437 skal få lov til å videreutvikle sine talenter slik at de tidlig kan oppleve mestring og
438 livsferdigheter utenfor skolen. Rekruttering til byens kulturliv er også en viktig
439 forutsetning for at Trondheim skal være en kulturby også i framtida. Derfor

440 ønsker Venstre å sikre gode driftsgrunnlag for de ulike kulturtilbudene for barn
441 og unge.

442
443 Vi ønsker også å tilrettelegge for at flere kommunale lokaler skal kunne benyttes
444 til konsepter som bandøving, ungdomskafé, og produksjonslokaler for
445 kunstnerisk aktivitet rettet mot ungdom. I den anledning ønsker vi å videreutvikle
446 samarbeidet med lokale kor, korps, orkestre, og rockeklubber, slik at vi sikrer
447 barn og unge gode fritidsklubber og fritidstilbud i deres nærområde. Vi ønsker
448 også å øke antallet elevplasser ved Trondheim Kommunale Kulturskole, samt
449 sørge for at alle korps og amatørorkestre har gode øvingslokaler med god
450 akustikk og lagringsmuligheter.

451
452 Venstre ønsker at russetida skal være en god opplevelse for byens unge, og vi
453 mener derfor det er viktig å inngå i god dialog med russens hovedstyre. Der vil vi
454 sikre gode retningslinjer for russearrangementer, og legge til rette for at alle
455 opplever russetiden som en trygg og inkluderende periode som er tilgjengelig
456 for alle.

457

458 **Venstre vil:**

- 459 • Sikre gode og velfungerende kulturtilbud som er tilgjengelig for alle barn
460 og unge.
- 461 • Sikre fritidsklubber og andre gode lavterskel møteplasser for unge.
- 462 • Øke samarbeidet med russens hovedstyre for å sikre ei trygg og
463 inkluderende russetid.

464 **Inkluderende idrettsliv**

465 Idrett er en viktig møtearena for folk i alle aldersgrupper og ferdighetsnivå.
466 Derfor ønsker Venstre at idretten lyttes til først i saker som angår dem, og vi
467 ønsker etablering av flere anlegg tilrettelagt for mindre idretter, paraidrett og e-
468 sport. Vi ønsker også at e-sport skal bli et større tilbud ved byens fritidsklubber,
469 og at skolebygg og tilknyttede idrettsanlegg i større grad skal være tilgjengelig
470 utenom ordinær skoletid, som for eksempel møtelokaler for lokale lag og
471 foreninger. Venstre ønsker å videreføre ordningen med gratis utleie av
472 fritidsutstyr.

473 **Venstre vil:**

- 474 • Lytte til idretten i saker som angår dem før beslutninger tas.
- 475 • Etablere flere flerbrukshaller i Trondheim som er tilrettelagt for mindre
- 476 idretter og paraidrett.
- 477 • At Vassfjellet skal fortsette å være hovedanlegget for alpint, og ha små
- 478 rekrutteringsanlegg andre steder i kommunen.
- 479 • Være pådriver for, og støtte opp om regional e-sport.
- 480 • **A:** At Trondheim skal være vertsby for store nasjonale og internasjonale
- 481 idrettsarrangementer.
- 482 • **B:** At lønnsomhet og eksterne virkninger bør være en tungtveiende faktor når vi
- 483 vurderer om Trondheim skal være vertsby for store nasjonale og internasjonale
- 484 idrettsarrangementer.

485 **Urbant friluftsliv**

486 Naturen og det biologiske mangfoldet er vårt eksistensgrunnlag. Naturen kan
487 beskytte oss mot katastrofale konsekvenser av klimaendringer og er hjem for de
488 artene vi deler jorda med. Ikke minst er naturen en kilde til livskvalitet og gode
489 opplevelser. Derfor må vi ta vare på naturen, både for oss og dem som kommer
490 etter oss. Venstre ønsker å ta vare på naturen både i og rundt Trondheim.

491

492 **Venstre vil:**

- 493 • Verne om allemannsretten og markagrensa slik at marka kan forbeholdes
- 494 friluftsliv og markaopplevelser.
- 495 • Vedlikeholde eksisterende turveier og stier, og utvikle både turveinettet,
- 496 turmuligheter i marka og ferdsel på og ved fjorden.
- 497 • Fullføre turveinettet, slik at turveien blir sammenhengende fra Ilsvika til
- 498 Ranheim.
- 499 • Bevare grønne belter mellom de ulike naturområdene for å sikre biologisk
- 500 mangfold, og skjerme verdifull gammelskog og urørt natur for framtidens
- 501 generasjoner.
- 502 • Arbeide for å hindre spredning av fremmedarter og styrke bestandene av
- 503 truede arter.
- 504 • Gå imot etablering av massedeponi ved Hestsjøen.
- 505 • Si nei til gondolbane til Våttakammen.

506 **Kapittel 6 – Næring og arbeidsliv**

507 Den viktigste ressursen i arbeidslivet er menneskene. Trondheim har sterke
508 kunnskapsinstitusjoner som rekrutterer og utvikler fremragende kompetanse, og
509 denne kompetansen ønsker Venstre å bruke til å utvikle et humant og bærekraftig
510 arbeidsliv i Trondheim. Det må være et mål at vi klarer å beholde denne
511 kompetansen gjennom flere og nye arbeidsplasser, og vi ønsker derfor å legge til
512 rette for at private bedrifter kan starte opp, vokse og ansette i Trondheim.

513

514 **Innovasjon og entreprenørskap**

515 **Trondheim Venstre mener kommunen må ta sin del av risikoen ved nye**
516 **innovasjonsprosjekter. Kommunen bør samarbeide med næringslivet i**
517 **prosjekter og bidra videre i utvikling av kommunens digitale verktøy og**
518 **kompetanse.**

519

520 Venstre ønsker å utvide Trondheims deltakelse i EU-prosjekter knyttet til
521 innovasjon og entreprenørskap, særlig knyttet til prosjekter for bærekraftig og
522 grønn vekst.

523

524 Offentlige anbud er en mulighet til å bygge ny bærekraftig virksomhet. Vi må
525 utnytte det offentliges innkjøpsmakt gjennom å stille strengere krav til bærekraft
526 og innovasjon i offentlige anskaffelser.

527

528 For å sikre innbyggerne gode tjenester, er kommunen avhengig av et mangfold av
529 aktører. Venstre vil derfor åpne for private tjenesteytere når dette ivaretar eller
530 styrker kvaliteten og gir mer velferd for pengene. Det er en forutsetning at alle
531 tjenesteytere sikrer gode arbeidsvilkår for ansatte. Vi vil fortsette å benytte
532 offentlig-privat samarbeid (OPS) som modell for å realisere
533 investeringsprosjekter som fremmer innovasjon. Offentlige virksomheters
534 rammeavtaler skal ikke hindre små bedrifters tilgang og deltakelse på store
535 offentlige kontrakter.

536

537

538 **Gründere og småbedrifter**

539 **Trondheim Venstre er opptatt av å støtte byens gründermiljø gjennom tett**
540 **samarbeid med gründerfelleskap som DIGS, Work-Work, FAKTRY, NTNU**
541 **Accel og liknende.**

542
543 Vi vil legge til rette for at flere nye bedrifter skapes i byen. Dette ønsker vi å
544 gjennomføre gjennom gunstige ordninger for studenter som vil være gründere,
545 for eksempel gjennom enkel tilgang til egnede lokaler og næringsareal, både
546 sentralt og i bydelene. Kommunen bør stille som pilotkunde for gründerbedrifter
547 med hensiktsmessige produkter eller tjenester.

548
549 Det er viktig å profilere Trondheimsregionen internasjonalt som en attraktiv
550 næringsregion og reisemål. Vi vil derfor at utenlandske gründere i Trondheim skal
551 få rådgivning for å forstå lovgivning, ansvar og veiledning i byens gründermiljø.

552

553 **Venstre vil:**

- 554 • Opprette gunstige ordninger for studenter som ønsker å drive
555 gründervirksomhet.
- 556 • Sikre veiledning og rådgivning til internasjonale gründere som ønsker å
557 opprette virksomhet i byen.

558 **Studiebyen**

559 **År etter år kårer studentene Trondheim til landets beste studieby. Trondheim**
560 **har UKA, ISFiT, NTNUI - landets største og mest mangfoldige idrettslag, og**
561 **viktigst av alt: Trondheim har Studentersamfundet. Trondheim Venstre vil**
562 **fortsette å jobbe for at Trondheim forblir landets beste studieby.**

563

564 Venstre vil at kommunen bidrar med hensiktsmessige tomtearealer til
565 studentboliger, slik at alle studenter har gode botilbud. Vi ønsker et best mulig
566 velferdstilbud til studentene i byen, og vil i den anledning styrke kollektivtilbudet
567 og sykkelveinettet til og mellom de største studiestedene og studentbyene.

568

569 Venstre ønsker å beholde flest mulig av studentene i Trondheim etter endt
570 studieløp. Derfor må vi sørge for at det er nok praksisplasser, hospiteringsplasser

571 og sommerjobber for studenter i byen, slik at de kan oppnå lokale nettverk som
572 hjelper dem ut i jobb etter endt studieløp. Vi vil også støtte opp om initiativer
573 som bidrar til å knytte studentene og innovasjonsmiljøene i byen nærmere opp
574 mot næringslivet og investorer.

575

576 Venstre ønsker å støtte opp under universitetets mål om samling og bærekraft,
577 og vil jobbe for å realisere NTNUs visjoner om å bli et nullutslippsuniversitet.

578 Videre ønsker vi at NTNU og SINTEF bør danne midtpunktet i et omfattende
579 nettverk av bedrifter som samarbeider tett med forskningsmiljøene, både
580 innenfor teknologiske, samfunnsfaglige og humanistiske fag.

581

582 **Venstre vil:**

- 583 • Støtte opp under NTNUs nullutslippsvisjoner og mål om en bærekraftig og
584 ny campusstruktur til beste for byen og universitetet.
- 585 • Sikre gode velferdstilbud for studentene i byen.
- 586 • Sørge for gode sykkel- og kollektivtilbud i og mellom studiestedene og
587 studentbyene.
- 588 • Sikre gode muligheter for sommerjobber og praksisplasser i Trondheim.
- 589 • Utvikle NTNU og SINTEF som midtpunktet i et omfattende regionalt
590 samarbeidsnettverk mellom bedrifter og forskningsmiljøene.
- 591 • Knytte studentene og innovasjonsmiljøet nærmere opp mot næringslivet
592 og investorer.

593

594 **Kommunen som arbeidsplass**

595 **Kommunen er en stor og viktig arbeidsplass i Trondheim. Kommunen skal være**
596 **et godt sted å arbeide, med vekt på faglig kompetanse og muligheter for**
597 **personlig videreutvikling.**

598
599 Trondheim Venstre vil styrke kommunens lederkompetanse slik at sykefravær og
600 uønsket turnover går ned, og at ansatte i Trondheim kommune opplever mening,
601 mestring og medbestemmelse.

602
603 Vi vil satse målrettet på rekruttering av og kompetanseutvikling for yrkesgrupper
604 som er vanskelig å rekruttere, og åpne for individuell fastsettelse av lønn for å
605 beholde viktig kompetanse i kommunens virksomheter.

606

607 **Venstre vil:**

- 608 • At kommunen legger til rette for flere lærlinger i relevante fagområder, og
609 å stille krav om at leverandører ved større oppdrag tar inn lærlinger.
- 610 • Ha som hovedregel at nye stillinger lyses ut som heltidsstillinger.
- 611 • At kommunen blir pådriver for å ansette mennesker som har utfordringer
612 med å komme seg inn i arbeidslivet.
- 613 • Åpne for fleksible arbeidstidsordninger og turnusordninger der det lokalt
614 er ønske om det, i dialog med partene i arbeidslivet.
- 615 • Åpne for at flere kan stå i jobb etter fylte 70 der hvor både arbeidsgiver og
616 arbeidstaker ønsker det.

617

618 **Kapittel 7 – Velferd, sosial og mangfold**

619 Selv om den moderne storbyen vår preges av velferd og velstand, er det mange
620 grupper som faller utenfor. Disse trenger en styrket innsats fra samfunnet. Mange
621 opplever hjelpeapparatet som vanskelig tilgjengelig, og trenger omsorg og
622 respekt mer enn analyser og skjema.

623

624 **Mer til dem som trenger det mest**

625 **Venstre ønsker å utjevne sosiale ulikheter og samtidig forebygge framtidig**
626 **fattigdom. Derfor har vi prioritert tiltak innenfor utdanning, arbeid, bolig, helse**
627 **og inkludering slik at vi på best mulig vis kan sørge for en sosial utjevning som**
628 **faktisk fungerer.**

629

630 Som et ledd i dette ønsker Venstre å utvide tilbudet om arbeidstrening og
631 voksenopplæring slik at flere kan delta i velferdsskapinga i samfunnet, samt sikre
632 at mennesker med spesielle behov får tilpassede og verdige boforhold. Vi må
633 også sikre økonomisk sosialhjelp som et reelt sikkerhetsnett, blant annet ved å ta
634 barnetrygda ut av beregningsgrunnlaget. Barnefamilier som trenger kommunal
635 bolig må også sikres boligtilbud i barnevennlige områder. Vi vil også arbeide for
636 opprettelsen av omsorgsvikarer i barnevernet for kortere eller lengre tid i hjem
637 hvor en forelder er alvorlig syk.

638

639 Venstre ønsker også å gi personer som trenger omfattende kommunal helsehjelp
640 mulighet til å utforme sin egen individuelle plan, og utvide bruken av kommunal
641 bostøtte til de som leier privat. Vi anser det også som viktig å videreføre de frie
642 rettshjelpstiltakene i byen. Vi vil at kommunen skal tilby god gjeldsrådgivning og
643 boligrådgivning til innbyggere som ønsker dette.

644

645 **Venstre vil:**

- 646 • Utvide tilbudet om arbeidstrening og voksenopplæring.
- 647 • Gi personer som trenger omfattende tjenester fra det kommunale
648 hjelpeapparatet muligheten til å utforme sin egen individuelle plan.
- 649 • Sørge for at barnefamilier som trenger kommunal bolig får boligtilbud i
650 barnevennlige boligområder.

651 **Mennesker med nedsatt funksjonsevne**

652 **Samfunnet har et spesielt ansvar for å sørge for at mennesker med nedsatt**
653 **funksjonsevne kan leve gode og frie liv. Det trengs en individuell tilnærming til**
654 **hvert enkelt individ, slik at den enkelte kan få brukt sine ressurser og fungere**
655 **på best mulig måte i hverdagen.**

656

657 Derfor ønsker Venstre å prioritere at mennesker med psykisk utviklingshemming
658 får mulighet til å arbeide, for eksempel i bedrifter med varig tilrettelagte
659 arbeidsplasser (VTA-bedrifter). Vi vil også at brukeren eller nærmeste pårørende
660 skal kunne delta i utforminga av anbud rettet mot dem, og gjøre
661 anbudsprosessene for individuelle hjelpetiltak mer langsiktige for å skape
662 forutsigbarhet.

663

664 Videre ønsker Venstre at det bygges flere boenheter i privat eller ideell regi
665 innenfor Husbankens retningslinjer, samt sørge for at boinstitusjoner har et godt
666 og variert tilbud som ivaretar beboernes utvikling og helse. Vi ønsker også å sikre
667 et godt tilbud av brukerstyrt personlig assistent (BPA) med fritt brukervalg, samt
668 sørge for gode avlastningsordninger for berørte familier.

669

670 **Venstre vil:**

- 671 • Prioritere at mennesker med psykisk utviklingshemming får mulighet til å
672 arbeide.
- 673 • At bruker eller nærmeste pårørende skal få delta i utforminga av anbud
674 rettet mot dem selv , samt sikre langsiktige anbudsprosesser for å skape
675 forutsigbarhet.
- 676 • Sørge for at boinstitusjoner har et godt og variert tilbud som ivaretar
677 beboernes utvikling og helse.
- 678 • Sikre et godt tilbud om brukerstyrt personlig assistent (BPA), med fritt
679 brukervalg.

680

681 **Hjemløse tilreisende, flyktninger, og asylsøkere**

682 Økonomiske nedgangstider, uro og økende arbeidsledighet gjør at mange
683 kommer til Norge for å forsøke å finne et levebrød, enten de er EU-borgere,
684 flyktninger eller asylsøkere. Trondheim skal være en by med plass til alle, og hvor
685 alle må følge de samme reglene for oppførsel i det offentlige rom. Venstre vil ikke
686 at parker, torg og møteplasser skal beslaglegges av mennesker som er kommet
687 til byen uten oppholdssted, men heller møte sosiale problemer med sosiale
688 virkemidler, ikke politimakt og forbud.

689

690 Dette kan vi gjøre gjennom å støtte frivillige organisasjoner som tilbyr
691 akuttovernatting for hjemløse tilreisende, og styrke frivillige organisasjoners
692 arbeidsformidling og rådgivningstjenester for fattige tilreisende. Dette mener vi
693 er et mye bedre virkemiddel enn tiggeforbud, noe Venstre stiller seg sterkt imot.

694

695 En liten andel av flyktningene og asylsøkerne som kommer er også såkalt
696 «papirløse», og lever uten lovlig opphold. Barn må ha mulighet for sosialisering
697 og lek uavhengig av foreldrenes oppholdsstatus. Venstre mener alle barn har rett
698 til tilgang på blant annet barnehage, lekefasiliteter og helsehjelp, skole, så lenge
699 de oppholder seg i landet.

700

701 Venstre er også bekymret for mennesker som har fått innvilget opphold, men
702 som fortsatt bor på asylmottak, og mener det storbyene har et spesielt ansvar for
703 å få bosatt disse.

704

705 **Venstre vil:**

- 706 • Fortsette styrking av støtten til frivillige organisasjoner som tilbyr
- 707 akuttovernatting, arbeidsformidling og rådgivningstjenester.
- 708 • Gå i mot alle former for tiggeforbud.
- 709 • At Trondheim skal ta ansvar for å bosette flere flyktninger.
- 710 • At også barn av familier som har fått avslag på opphold skal ha tilbud om
- 711 skole og barnehageplass etc., så lenge de oppholder seg i landet.

712

713 **Mangfoldig by**

714 **Alle mennesker har rett til å velge hvordan de vil leve livet sitt. Mangfold og**
715 **inkludering handler om å sikre alle mennesker sine rettigheter, uavhengig av**
716 **forutsetninger og bakgrunn. Venstre vil føre en helhetlig politikk for å bygge et**
717 **inkluderende, mangfoldig og sterkt fellesskap i Trondheim.**

718

719 Vi vil ha et samfunn som sikrer at alle mennesker opplever trygghet, like
720 muligheter og frihet til å bestemme over eget liv og egen kropp, uavhengig av
721 kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet, religion og
722 kjønnsidentitet. Vi vil støtte frivillige organisasjoner som skaper møteplasser
723 mellom minoritets- og majoritetsbefolkningen. Vi vil særlig støtte aktivitets- og
724 integreringsprosjekt for innvandrerkvinner.

725

726 Mangfold i arbeidslivet er viktig. Trondheim kommune skal være en arbeidsgiver
727 som gir alle like muligheter gjennom en bevisst holdning til rekruttering og
728 ansettelser, blant annet gjennom mentorordninger og tilrettelegging. Vi foreslår
729 et tett samarbeid mellom Trondheim kommune og fylkeskommunen for å sikre at
730 mennesker med mye erfaring fra eget hjemland, men som ikke har fagbrev, skal
731 kunne ta dette uten å gjennomføre fullt løp innen videregående opplæring.

732

733 **Venstre vil:**

- 734 • Sørge for raskere integrering av innvandrere med kompetanse inn i
735 arbeidslivet.
- 736 • Videreføre ordninger og initiativ som fremmer integrering og inkludering.
- 737 • Sikre en kommune som gir alle like muligheter gjennom bevisst
738 rekruttering og ansettelse.
- 739 • Fortsette å arbeide for et mer kjønnsnøytralt språk i kommunale
740 dokumenter, samt introdusere et tredje kjønnsalternativ der dette er
741 relevant.
- 742 • Bidra til å opprettholde og etablere gode møteplasser for LHBTQ+-
743 personer i hele kommunen.
- 744 • Opprette et LHBTQ+-råd for Trondheim i samarbeid med LHBTQ+-
745 sivilsamfunnet i kommunen etter modell fra Oslo og Gøteborg.

746 **Trygt natteliv**

747 **Venstre er opptatt av å få alle gode krefter til å spille på lag i kampen mot**
748 **utrygghet, og vil tilrettelegge for gode byrom og sørge for trygge**
749 **transportløsninger også nattestid.**

750
751 Dette ønsker vi å få til gjennom god belysning for å redusere antallet områder
752 som oppleves utrygge. Vi vil også fortsatt støtte natteravnordningen og opprette
753 flere nattbusslinjer, samt støtte opp om fadderordningen ved
754 utdanningsinstitusjonene slik at disse kan bidra til å øke tryggheten og
755 bekjentskapen hos nyinnflyttede studenter.

756
757 Venstre ønsker også å bekjempe useriøse aktører i serveringsbransjen, blant
758 annet gjennom systematiske kontroller, samtidig som vi sikrer seriøse aktører
759 langsiktige, stabile og gode rammevilkår. Vi vil også videreføre samarbeidet med
760 politi, Arbeidstilsynet og skatte- og avgiftsmyndighetene, for å avdekke
761 økonomisk kriminalitet og brudd på bestemmelser om arbeidsmiljø og HMS.

762
763 **Venstre vil:**

- 764 • Opprette flere nattbusslinjer.
- 765 • Sørge for god belysning for å redusere antallet områder som oppleves
766 utrygge.
- 767 • Støtte opp om fadderordningen ved utdanningsinstitusjonene.
- 768 • Bekjempe useriøse aktører i serveringsbransjen.

769

770 **Kapittel 8 – Helse**

771 **En trygg alderdom i gode fellesskap**

772 **Vårt mål er at byens eldre skal oppleve trygghet i egen hverdag og ha et tilbud**
773 **om helse- og omsorgstjenester som er tilpasset den enkeltes behov. Da må vi**
774 **sette deres valgfrihet og mulighet til individuell utfoldelse sentralt, og vi må**
775 **sørge for at de føler de blir godt ivaretatt av systemet, både gjennom flere**
776 **fagutdannede og økt og bedre tilbud.**

777

778 Vi lever lenger enn før og har bedre helse, samtidig som vi forventer at det
779 offentlige skal ta større ansvar for våre eldre. En av konsekvensene er at mange er
780 ensomme. Ut over å gi et godt helsetilbud, er det en viktig oppgave for
781 kommunen å motvirke ensomhet. Det vil Venstre bidra til gjennom å styrke den
782 kulturelle spaserstokken, bydelskaféene og å legge til rette for at folk skal samles.
783 Venstre mener kommunen må samarbeide tettere med byens kulturinstitusjoner,
784 NTNU, kulturskolen og frivillige om tilrettelagte tilbud for eldre som trenger og
785 ønsker det.

786

787 Dette ønsker vi å få til ved å prioritere et bredt spekter av hjemmebaserte
788 tjenester som sikrer brukere reelle valgmuligheter. Det må blant annet være rom
789 for at de som ønsker enerom på sykehjem, og at ektepar som ønsker å bo
790 sammen, skal få tilbud om dette. Vi må også sørge for at det er lettere å
791 alderstilpasse egen bolig gjennom tilskuddsordninger, vaktmestere og ny
792 teknologi.

793

794 For å sikre de eldres trygghet og helse må vi sørge for en økning av andelen
795 fagutdannet personell i sykehjemsbemanninga, og at grunnbemanning og
796 legedekningen øker. Vi vil også prioritere økt oppfølging av eldres tannhelse, og
797 sørge for godt mattilbud på institusjonene, samt vektlegge hverdags-
798 rehabilitering og trening, slik at flest mulig kan delta i en aktiv og god alderdom.
799 Venstre ønsker også at personer i tidlig fase av demens skal få et godt tilbud
800 tilpasset deres situasjon, samt full dekning av trygghetsalarmer med
801 behovsprøvd brukerbetaling.

802 Selv om det offentlige tar et stort ansvar for våre eldre i dag, hviler det ei stor bør
803 på pårørende til syke eldre. Kommunen har et viktig ansvar for å gjøre det lettere
804 for pårørende å stå i det, slik at de er i stand til å yte den støtten de ønsker å gi.
805 Venstre vil derfor at kommunen styrker tilbudet til pårørende gjennom kursing
806 eller støttegrupper hvor man kan møte andre i samme situasjon og lære hvordan
807 de kan best være der for sine, for eksempel i møte med demens.

808

809 Venstre vil kartlegge Eldres behov og ønsker gjennom hyppige
810 brukerundersøkelser, arbeide for utbygging av nye bo- og servicesentre, styrke
811 hjemmetjenesten, og utvide støttekontaktordningen for eldre. Vi vil også utvide
812 ordningen for omsorgslønn for pårørende som yter omsorgsarbeid for eldre og
813 pleietrengende i hjemmet. Videre ønsker vi å åpne for en blanding av både
814 ideelle, private og offentlige sykehjem og botilbud.

815

816 **Venstre vil:**

- 817 • Prioritere et bredt spekter av hjemmebaserte tjenester, som sikrer brukere
818 reell valgfrihet.
- 819 • Øke grunnbemanninga og legedekningen ved sykehjemmene.
- 820 • Sørge for at alle som vil bo på enerom, og at omsorgstrengende ektepar
821 og samboere som ønsker å bo sammen, får tilbud om det.
- 822 • Gjøre det enklere å alderstilpasse egen bolig.
- 823 • Åpne for en blanding av offentlig, privat og ideelt drevne sykehjem.

824 **Kvalitet og samhandling i helsetjenestene**

825 For å sikre et godt tilbud for innbyggerne må kommunen også stille krav til det
826 helsetilbudet som gis ved sykehusene. Samtidig må Trondheim gå foran ved å
827 bygge sterke fagmiljøer og sørge for god koordinering med staten, også i å
828 forme nasjonale modeller for framtidens helsetilbud. Det er viktig at brukernes
829 stemmer høres i utformingen av helsetilbud.

830

831 Derfor ønsker vi å sikre at Nasjonal sykehusplan gir god kvalitet og tilstrekkelig
832 antall sykehusplasser i Trondheimsregionen, en styrking av fysioterapitjenesten
833 og andre habiliteringstjenester, samt sørge for et godt tilbud om tidlig
834 rehabilitering etter endt sykehusopphold. Venstre ønsker også å utarbeide

835 modeller for økt samarbeid og kompetanseoverføring, for eksempel mellom
836 forsterkede korttidsavdelinger og sykehusene.

837

838 Fastlegeordningen er under sterkt press. Blant annet er det en utfordring å
839 rekruttere unge leger som fastleger. Venstre vil bidra til å sikre et godt
840 fastlegetilbud, og er åpne for å vurdere nye ordninger for å rekruttere nye
841 fastleger. Blant annet mener Venstre det bør vurderes å opprette nye stillinger i
842 kommunal regi med fastlønn.

843

844 **Venstre vil:**

- 845 • Ha et godt tilbud om tidlig rehabilitering etter endt sykehusopphold.
- 846 • Styrke fysioterapitjenesten og andre habiliteringstjenester.
- 847 • Sikre fastlegetilbudet ved å vurdere nye rekrutteringsordninger for
848 fastleger.

849 **Psykisk helse**

850 **Mange opplever psykiske plager i kortere eller lengre perioder uten å søke**
851 **hjelp. Psykisk helse er fremdeles sterkt tabubelagt, og holdningsskapende**
852 **arbeid er derfor viktig for å forbedre innbyggernes helse. Hjelpetilbudet må**
853 **være bredt, allsidig og samarbeidsorientert, og bidra til økt livskvalitet slik at**
854 **man kan fungere godt i egen hverdag.**

855

856 Derfor ønsker Venstre å opprette et lavterskel psykologtilbud med statlig
857 tilskudd i kommunehelsetjenesten, hvor det skal være mulig å få behandling uten
858 henvisning, samt lavterskel samtaletilbud med psykiatrisk sykepleier i hver bydel.
859 Vi vil også styrke samarbeidet mellom kommune- og spesialhelsetjenesten, og gi
860 tilbud om bolig med tilsyn til alle som trenger det av helsemessige grunner.

861

862 Videre ønsker vi å arbeide for gode støttetilbud for pårørende, og styrke
863 støttetiltak i hjemmet for pasienter med langvarige og sammensatte psykiske
864 lidelser. Vi vil prioritere at personer med psykiske problemer skal få muligheten
865 til å arbeide, for eksempel i bedrifter med tilrettelagte arbeidsplasser.

866

867 Venstre vil ta initiativ til at Trondheim skal bli pilotkommune for et psykologisk
868 lavterskeltilbud der det stimuleres til samlokalisering av fastleger og psykologer,
869 og at privatpraktiserende psykologer med driftsavtale overføres til
870 kommunehelsetjeneste.

871

872 **Venstre vil:**

- 873 • Opprette et lavterskel psykologtilbud hvor det skal være mulig å få
874 behandling uten henvisning.
- 875 • Styrke støttetiltak i hjemmet til pasienter med langvarige og sammensatte
876 psykiske lidelser.
- 877 • Ta initiativ til at Trondheim skal bli pilotkommune for et psykologisk
878 lavterskeltilbud der det stimuleres til samlokalisering av fastleger og
879 psykologer.

880 **Vold og overgrep i nære relasjoner**

881 **Å leve med vold og overgrep fra sine nærmeste skaper grunnleggende**
882 **utrygghet og sterkt redusert livskvalitet. I tillegg til de fysiske skadene, er de**
883 **psykiske helseskadene ofte store konsekvenser som forsterkes når overgrep**
884 **utføres av en nærstående person.**

885

886 Dette gjør det viktig å styrke det forebyggende arbeidet mot vold i nære
887 relasjoner, og sørge for at disse tiltakene er godt samordnet. Vi vil også styrke
888 utadrettet kommunikasjon om slik vold, med fokus på hvordan utsatte kan varsle
889 og få hjelp. En sentral del av dette vil være ei styrking av arbeidet mot seksuelle
890 overgrep, samt utvide arealet og kapasiteten ved krisesenteret både for menn og
891 kvinner. Vi må også sikre botilbud for personer som kommer ut av krisesentre, og
892 bidra til at disse raskt kommer ut i jobb igjen.

893

894 Venstre vil sørge for tidlig barneverninnsats ved mistanke om vold i familien,
895 blant annet gjennom større ansvarliggjøring og bedre samarbeid, og vi vil
896 arbeide for at Trondheimspolitiet opprettholder familievoldskoordinatorer. Vi vil
897 også sikre at samarbeidsavtalene mellom krisesentre og barnevernstjenester
898 sikrer barn som lever i en voldssituasjon nødvendig hjelp.

899

900 **Venstre vil:**

- 901 • Styrke det forebyggende arbeidet mot vold i nære relasjoner og utadrettet
- 902 kommunikasjon om hvordan utsatte kan varsle og få hjelp.
- 903 • Sørge for tidlig innsats fra barnevernet ved mistanke om vold i familien.
- 904 • Styrke arbeidet mot seksuelle overgrep.
- 905 • Utvide areal og kapasitet på krisesenteret både for menn og kvinner.

906 **Akutte helsetjenester**

907 Gode akutte helsetjenester som ser individet når de trenger hjelp, er viktig i
908 utforminga av et sosialt og godt velferdstilbud som tar vare på alle. Dette ønsker
909 Venstre å sikre gjennom utvidet kapasitet ved legevakta med en egen
910 barneseksjon, sørge for god tolketilgang, samt åpne for chat og
911 telefonkonsultasjoner. Vi vil også styrke overgrepsmottaket, og arbeide for at
912 flyktninger, asylsøkere og papirløse får lik tilgang til helsetjenester som øvrig
913 befolkning.

914

915 **Venstre vil:**

- 916 • Utvide kapasiteten ved legevakta og sørge for god tolketilgang.
- 917 • Styrke overgrepsmottaket.
- 918 • Gi flyktninger, asylsøkere og papirløse lik tilgang til helsetjenester som
- 919 øvrig befolkning.

920

921 **Kapittel 9 – Lokaldemokrati og styring**

922 **Frihet handler både om frihet i hverdagen og om å gi folk reelle muligheter i**
923 **livet. Frihet handler om å skape forutsetninger for at alle kan leve på sine egne**
924 **premisser. Det handler om friheten til å ta den utdanninga du ønsker, starte den**
925 **bedriften du brenner for, leve det livet du ønsker, og leve i trygge fellesskap.**
926

927 Trondheim blir en bedre by å bo når vi som innbyggere får brukt engasjement,
928 innsikt og kunnskap til å videreutvikle kommunen vår. Trondheim Venstre vil at du
929 som bor i Trondheim skal ha mulighet til både å påvirke og å engasjere deg i
930 lokaldemokratiet, og at du skal ha en reell mulighet til å kunne utforme din egen
931 hverdag.

932

933 Demokrati og åpenhet er viktig for å engasjere befolkningen og sikre en utvikling
934 som gjenspeiler innbyggernes interesser. Derfor vil Venstre

- 935 • A: Beholde formannskapsmodellen, fordi opposisjonen får bedre mulighet
936 til å påvirke beslutningene som tas i bystyret. Formannskapsmodellen
937 sikrer at forslag vedtas for åpne og ikke bak lukkede dører.
- 938 • B: Vurdere parlamentarisme i Trondheim, samtidig sørge for åpenhet om
939 offentlige debatter, vedtak og beslutningsprosessene i kommunen.

940 I ei tid med mye usikkerhet, økende fattigdom og sosial ulikhet, er det ekstra
941 viktig at politikere står fram som gode forbilder. Venstre vil gå inn for ei restriktiv
942 linje når politikerne skal fastsette sine lønninger og godtgjørelser. Vi vil også
943 videreutvikle varslingsordninger og ha rutiner som forebygger misligheter og
944 korrupsjon.

945

946 Venstre vil beholde eiendomsskatten på dagens nivå. Vi vil arbeide for at
947 Trondheim får tilbakeført en andel av selskapskatten. Politikerne bør stille krav
948 om at Kraftfondet og Trondheim Kommunale Pensjonskasse forvalter
949 investeringene på en grønn og klimavennlig måte.

950

951 **Imøtekommende byråkrati**

952 Ungdom fortjener også å få stemmene sine hørt i debatter om kommunens
953 framtid. Venstre ønsker at Trondheim skal bli forsøkskommune der 16-åringer får
954 stemmerett ved lokalvalg, og går sammen med andre kommuner om å be
955 Stortinget innføre stemmerett for 16-åringer ved lokalvalg.

956

957 Politikere og byråkrater benytter ofte språk og terminologi som gjør det
958 vanskelig for befolkningen å kunne følge den offentlige debatten, og hindrer god
959 kommunikasjon og økt demokratisk deltakelse. Folk er ofte avhengig av media til
960 å videreformidle hva som foregår på kommunalt nivå. Venstre vil være pådriver
961 for at kommunen skriver klart og tydelig i henhold til kravene i Språkloven. Det
962 skal være lett for innbyggerne å komme i kontakt med kommunen. Vi må øke
963 tilgjengeligheten til kommunale tjenester, for eksempel gjennom bruk av
964 nettbaserte tjenester, lett tilgjengelig informasjon og kortere
965 saksbehandlingstid. Venstre vil avbyråkratisere, forenkle og forbedre den
966 kommunale driften, redusere kostnadene og øke investeringstakten.

967

968 Godt samarbeid mellom kommuner sikrer at oppgaver som går på tvers av
969 kommunegrenser, utføres på en god måte. Vi mener at samarbeidet med
970 kommunene som deltar i Trondheimsregionen skal styrkes og videreutvikles.

971

972